

Kázání Marka Vanči z 24. července 2011 v Krucemburku

I. čtení: Iz 29, 13-21

II. čtení: Mk 12, 13-17

Sestry a bratři, milý sbore,

jednou se stalo, že se farizeové spojili s herodiány proti Ježíšovi. Jejich záměr byl lstivý a neupřímný, chtěli Ježíše znemožnit jako protivníka, třeba tím, že by jej přistihli při nějakém politickém výroku, kvůli kterému by jej mohli obvinít u římských úřadů. Chtěli se Ježíše zbavit a takové obvinění z nabádání ke vzpouře proti Římu, by mohlo být dobrou záminkou. Šli na to velmi vychytrale. Nejprve Ježíšovi lichotili. Říkali, jak je pravdomluvný, že učí Boží cestě podle pravdy, že nehledí na osoby a že nikomu nenadržuje. Tím chtěli získat jeho přízeň. Pak ale vystoupili s předem připravenou otázkou, na kterou by Ježíš měl odpovědět buď "ano" nebo "ne". Odpoví-li Ježíš "ano", že je třeba platit daň císaři, pak budou moci zpochybnit jeho mesiášství a poštvou proti němu všechny nespokojené, odpoví-li "ne", mohou ho udat římským úřadům, že pobuřuje lidi a vyzývá je k neplacení daně.

Ježíš si ale nenechal vnutit rozhovor pod nátlakem, nenechal se zaskočit, ale naopak odhalil neupřímný záměr a zlé motivy jejich otázky. Protivníky nazývá pokrytci a otázku hodnotí jako pokoušení a provokaci. Odhaluje, že protivníci jsou lidé dvojí tváře, navenek se tváří loajálně, ale uvnitř jsou plni zášti, odporu a také rozpolcenosti.

Ježíš si vyžádal stříbrný denár a ptal se, čím je ten obraz a nápis. Protivníci odpověděli: "císařův". Na té minci byl vyrytý obraz císaře Tiberia a kolem něho byl nápis jeho jména, který zdůrazňoval božský původ císaře. Ježíš jim odpovídá: "co je císařovo, odevzdejte císaři, a co je Boží, Bohu". Ježíš jim chtěl tímto výrokem říci to, co už stejně sami měli vyřešeno. Daně platili. A Ježíš jim chce ukázat, že platit daně pohanskému císaři není zpronevěra vůči Bohu. To je záležitost státní finanční politiky. Stát musí vybírat daně, když chce udržet pořádek a zabránit chaosu. Tomu rozumíme, že když my dnes používáme silnice, musíme se, třeba svými daněmi, podílet na financování jejich údržby. Židé se tehdy také účastnili života římské říše a měli z toho do jisté míry užitek. Ježíš ovšem věděl, že farizeové a herodiáni nepřišli s upřímným zájmem. Proto s nimi nehodlá dál mluvit. Co je císařovo dejte císaři, tak to má být a tak to je správné, daně se platit musí. Ten, který měl denár u sebe, jen mimoděk dokázal, že farizeové a herodiáni mají tento problém vyřešený, že mince běžně užívají a zapálenými vlastenci a náboženskými horlivci se stávají většinou jen tehdy, když jde o zaplacení daně římskému císaři, pak skřípou zuby, ale stejně zaplatí.

Ježíšova odpověď jistě zahanbila tazatele, divili se tomu, co řekl a odešli, ale zároveň je postavila před otázku, která do té doby vůbec nebyla v jejich zájmu. Byli postaveni před důležitější problém, než byla z jejich strany pokrytecká debata o daních. Na jejich dotaz stačilo odpovědět: "co je císařovo, odevzdávejte císaři". Ježíš však jedním dechem dodává: "A co je Božího, Bohu." Tím přenáší odpověď na úplně jinou rovinu. Tady už nejde o to, abychom snad státu nedali víc, než mu patří. Jedná se zde o to, abychom nezůstali dlužní Bohu. Otázka, kterou před chvílí s takovým patosem a záludnými úmysly přednesli farizeové a herodiáni/ ti kteří podporovali vládnoucí dvůr krále Heroda, ti, kteří byli příznivci jeho vlády a jeho rodu /, ustupuje do pozadí, je vyřízena. Každému přece náleží, co je jeho. Na to má nárok. Císař na minci, která nese jeho podobiznu, ale pozor - Bůh.... na co má vlastně nárok Bůh? Co je Boží? To můžeme, bratři a sestry, ze svědectví Písma určit docela přesně. Bůh má totiž stejně jako císař, obtisknutý na svém vlastnictví svůj obraz. Jeho podobu nese každý z nás. Každý z nás byl postaven do tohoto světa, aby byl Božím obrazem, proto také každý z nás dluží Bohu celou svou bytost. Svě srdce i své ruce. A protože má náš dluh tuto zcela konkrétní podobu, má být konkrétní i způsob, jakým jej Hospodinu splácíme. Nelze s tím čekat až na onen svět, nemůžeme si říkat, ještě mám dost času, abych život svěřoval Bohu, je třeba jednat rychle a hned, vždyť Hospodin je vládcem už v tomto světě. A tak tváří v tvář přicházejícímu Božímu království, které se začalo uskutečňovat v Ježíšových slovech i činech, máme obětovat své schopnosti, své srdce, vše, co máme, celé své bytí, protože nejsme sami svoji, ale se vším

náležíme Hospodinu. Boží království je na postupu, blíží se, nezadržitelně se blíží, co uděláme? Budeme váhat a dělat drahoty, budeme odkládat důležitá rozhodnutí? Lavírovat a kličkovat před Božím nárokem?

Peníz daně nese znamení světského vladaře, jemu patří a Boha do toho nepleťte, říká Ježíš. Vládní moci odvádějte daně a my musíme říci, že s tím snad osobně problémy nemáme. Možná že takzvaně optimalizujeme svá daňová přiznání, ale to je v podstatě v pořádku. Mnohem důležitější, těžší a horší to je s naším vztahem vůči Bohu. Bohu však dlužíte sami sebe, říká Ježíš, a to se nedá vyřídit tak snadno jako se zaplatí daň. Později řekl Ježíš na adresu farizeů - odevzdáváte desátky ze všeho možného, ale nedbáte na to, co je v božím zákoně důležitější, na právo, milosrdenství a věrnost. Toto je třeba činit a na to dbát. Světské moci dáváte, co vyžaduje, a to vám vládne nemilosrdně, donucuje vás, ale tomu, který vás miluje a zve do svého království, který je na vás laskavý, toho pomíjíte. Na toho zapomínáte. A tak se Ježíšovo slovo obrací na nás. Je to slovo ostré pro nás, kteří vlastně ani jako farizeové neodevzdáváme desátky, duchovně jsme tedy nedorostli v této oblasti ani na jejich úroveň. Vždyť my jsme si už dávno sami vyměřili, co Bohu v našem životě patří a co mu my budeme dávat. Jenže to my trpíme polovičatostí. Často mluvíme, ale nečiníme. Přibližujeme se k Bohu ústy a bázeň před Bohem bereme jen jako naučený lidský příkaz. Bojíme se více bernáku a světské moci než Boha. To my bereme ohled na postavení člověka, lavírujeme, děláme mezi lidmi rozdíly. To my hledíme na vnější stav lidí. Ježíš nás vyzývá, abychom rozlišovali mezi tím, co patří světu a světské moci, a tím, co je Boží a co my máme Bohu odevzdávat. Je to výzva, abychom uvažovali o tom, co je Boží a co Bohu patří. Abychom rozlišovali mezi světskou daní a svým dluhem víry a milosrdenství, věrnosti a opravdovosti. Abychom rozlišovali mezi dočasnou světskou mocí, ke které máme jistě řadu povinností a věčnou a svrchovanou mocí Boží, k níž nás zavazuje Boží povolání a pozvání.

Bůh je ovšem jiným Pánem než potentáti tohoto světa, kteří tak často působí komicky ve svém sobectví a ve své vypočítavosti. Závazek vůči Bohu je nesrovnatelný ve své podstatě s čímkoliv pozemským. Kdo bere Ježíšova slova vážně, slova toho pravdivého, který učí cestě Boží, ten přijímá účast na Boží hostině, kterou Bůh připravil ve svém království. Jsme pozváni a vyzváni k tomu, abychom se cele odevzdávali Bohu a chápali, že Bůh na nás na celé má nárok. Patříme přece jemu. Nepohrdněme jeho pozváním a nebudme liknaví ve službě lásky. To je náš dluh vůči Bohu i lidem.

Amen